

Näidendite Kirjastus-Laenukogu

„DRAAMA“

Kuressaares, pk. nr. 12

Näidendite *nimekiri*

1938

Näidendite
Kirjastus-

Laenukogu
„Draama“

Kuressaares

6 14305252

Viis uut näidendit

Saadaval ainult

N. K.-L. „Draamali“

Käesolevaga alustab oma tegevust Näidendite Kirjastus-Laenukogu „Draama“, esitades Teile siinkohal rea väärtuslikke algupärandeid ja ka ühe valitud tõlke.

Kuna meil teatud ringkondades on hakatud avaldama survet lavakirjandusliste tõlgete vastu, siis N. K.-L. „Draama“ jätab ses suhtes endale täielikult vabad käed, seades oma ülesandeks ainult lavakirjanduse väärtuslikuma hankimise ja pakkumise.

Nagu kunst, ükskõik millises avaldusvormis, nõuab oma arengu eeltingimusena esteetilist ja ideelist vabadust, kannatades, kui teda mõjustavad kasupoliitilised ja teised samalaadilised surved, nii ka lava, olgu see suur või väike, tunneb sedasama. Seistes vaimukultuuri ja esteetika teenistuses, on talle kahjuks, kui ta vaimliste tarvete rahuldamisel, püütakse teda aineliselt eksploateerida. Kuigi seda tehakse väärtuse õilsa sildi all, paistab selle õige tagapõhi siiski läbi.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Sell põhimõttel asudes, ei saa N. K.-L. „Draama“ vahet teha „oma“ ja „võõra“ vahel ainult sellepärast, et üks on oma ja teine võõras. Vahe-
tegemise mõõdupuuks jäägu ainult väärtuse küsi-
mus. Vaimlise kultuuri alal ärgu olgu mingit kasu-
poliitilist monopoli.

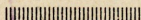
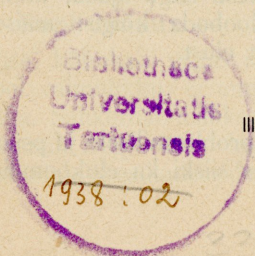
Kahetseda tuleb, et suurem jagu meie maala-
vasid vastavate jõudude puudusel ja ainelise keh-
vuse tõttu vaevalt saavad taotleda oma õiget kul-
tuuritöö ülesannet. Kuigi kergesisulise jandi pak-
kumine publikule lõbusaks ajaviiteks, ei ole eba-
kultuuriline, on see siiski veel kaugel seltskonna-
tegevuse õigest ideest. (Seda tunnevad tegelased
ja juhid ise ka väga hästi). Kui lava seisab ainult
lõbusa naeru teenistuses, siis ei saagi ta nõuda
tõsisemaid huvisid ja tõsisemat lugupidamist enda
vastu. Sellepärast peaks iga lavajuht püüdma hoo-
aja jooksul vähemalt paar tõsisemasisulist tükki
lavale tuua, millel on oma kindel vaimu arendav
väärtus. Selle vajadusega tahab N. K.-L. „Draama“
kindlasti arvestada, esitades teile kergesisuliste lõ-
busate ajaviitetükkide kõrval ka tõsisemasisulisi.

Soovitame teile enda repertuaari nii koostada,
et see vaheldumisi rahuldaks Teie publiku, nii
kultuurilise lõbu-, kui ka vaimlisi huvisid.

Selleks Teile jõudu ja edu soovides

täie lugupidamisega

N. K.-L. „DRAAMA“

Paradiisi mäss

Näidend 4 vaatuses

Osalistes:

August Siirak — lahkusu ülemvend.
Anna — ta usklik naine.
Tõnuso Kaarel — usuvend,
Elli — Siiraki majateenija.
Krööt ja Mare — külaeitedest usuõed.
Peep — Krööda ilmalik abikaas.
Lepp — Peep'i sama patune naaber.
Liisa — uskmata neiu, Anna sugulane.
Enn — noormees, vallasekretär.

Dekoratsioon:

Mädaso küla palvela aiapoolne esik.

* * *

„Paradiisi mäss“ probleemiliselt on rajatud usuliialduse (hullustuse) ja nõrga, ent normaalse mõistusega inimese suhtelisele opositsioonivõitlusele. Opositsioon ei ole aga tingitud üksinda paremast arusaamisest, vastikustundest vale ja pettuse vastu, vaid suurel määral ka maisest patusest ihast. Nii hävitab inimene (Siirak) küll ebajumalad, kuid ei leia vajalikku uut, et kõigis elutormides jääda tugeva inimesena keset teed seisma. Esimene raske löök paiskab ta säält jälle jumalate jalgealla, kus ta varemgi on olnud hullustusest joobunud kojanarriks.

Lõpuks aga siiski, õige armastuse abil ja kujunenud olukorra tõukel, suudab ta end uuesti sirgu ajada, tunnistada täit südametunnistuse tõtt, loobuda kõigist maisest kasuahnusest ja pehmest logelevast elust.

* * *

Kuigi teos on rajatud tõsisele probleemilisele ja psücholoogilisele ainele, ei puudu selles siiski ka elukoomiline

lõbus värving. Autor on meisterlikult suutnud kõditavad huumoristseenid põneva probleemistikuga kokku sulatada, ilma, et kumbki kipuks teist segama.

Sellisenä suudab teos oma seltskonnaelule lähedase ainega olla sama hästi kultuurilise tendentsiga põnev lava-teos, kui ka ülilõbus lõõktükk.

* * *

Boris Herber

Häbemata inimene

Komöödia 3. vaatuses

Tõlkinud ja oludele kohastanud A. Mänd

Osalised:

Papi Jaanus Sahker — maakiriku köster,
väiksel viisil ka ärimees.

Mammi Elviire — ta naine.

Lilli — Jaanuse nooruke tütar ta esimesest abielust.

Bruno Harak — pastori kandidaat, Lilli peigmees.

Karli Mullike — noormees.

Pegas — kirjanik.

Dekoratsioon:

I vaatuses köstrimaja aed, II ja III v. elutuba.

* * *

Osaliste tüüpe:

Papi Jaanus —

Tüse, kõhukas, vilgas ja kärmas vanamees. Kuigi ametilt pool vaimulikku, ei anna ta kuidagi autoriteetsuse mõõtu välja. Sahkerdab-mahkerdab, jutustab voolavalt, sääljuures patsutab isegi võõra inimesele sõbralikult õlale; rääkides armastab shestikuleerida, kui jutt ägedamas meeleolus stop-

pab, siis ainult shestikuleerib. Kuigi on iseloomult aus inimene, ei pelga ka mõnikord patuselt silma kinni pigistada ja keelega plaksutada.

Mammi Elviire —

Diktaatorlik, mitte just õilsate omadustega „emalõvi“, käitumiselt majesteetlik, käskiv, olles harjunud oma mehe üle valitsema.

Tütreste Lilli —

Keskmise intellikentsiga neiu. Enam elavaloomuline, kui vaikne. Jätab endast kõigiti meeldiva mulje.

Bruno Urvel —

Autoriteet. Kõrge krae, väarikad aeglased liigutused, prillid, kõrge enesetunne, ent kõik kokku mõjub pisut koomiliselt.

Sellesse osasse sobib eriti pikk ja kõhn mees.

Karli Mullike — (Häbemata inimene)

Boheemlane. Ülemeeliku enesekindlusega inimene. Ei närvitse ega rabele kunagi, vaid säilitab isegi kõige kriitilisesmates olukordades kadestamisväärse rahu. Ta liigutused on pigem aeglased kui kiired, laia shestiga, ent mitte kraadepoisilikud.

Pegas —

Kah boheemlise põhitooniga, ent ei oma sellist külmavereolist rahu kui Mullike. Ta kõnelused Mullikesega on sõbralikult nõökavad, huumorlikult põlgavtoonilised. Käitumiselt vaba ja lihtne.

* * *

„Häbemata inimene“ on lõbus lavatükk muretusest, optimismist ja julgusest. Tihe, järjest põnevamaks muutuv sündmustiku areng, koomilised, ent süski eluliselt ustavad situatsioonid, on selle tükile välismaail põhjustanud täie õigusega suurima lööktüki menu. Kuigi teos on peamiselt kutseteatrite tükk, lubab ta ennast ka koondatuna ja oludele kohastatuna pea igal väikelaval lavastada. N. K.-L. „Draama“ ei ole selle teose hankimisel hoolinud erakorralistest kuludest, lootuses, et meie lavad seda üritust vääriliselt saavad hindama.

* * *

Raudpääd

Külakomöödia 4. vaatuses

Osallised:

Jaan Vasar — Vahevälja taluomanik. Tüse, vabameelse ilmavaatega mees.

Miina — ta naine. Iseloomult täis jõuka taluomaniku upsakust ja vanaaegset uhkust.

Luisse — nende ainuke tütar. Hellitatud, pirtsakavõitu, tõusiku ilmavaatega „ilus loomake“.

Villem — sulane talus. Korralik ja töökas-tragi noormees — sama tragi ka pilkamise ja nöökamise suhtes.

Maali — Vasarite kasvandik. Meeldiv, ilus ja õrnatundeline neiu.

August Sarap — noormees, agronoom.

Madli — popsinaime, Augusti ema,

Lepaarü Ints — naaber. Viril ja arg inimtüüp.

Põima Mari — naabrinaime. Häa suuvärgiga vanamoor.

August Sarap — vana kerjuse osas.

Dekoratsioon:

I vaatuses talu peretuba, II v. talu puhastuba.

* * *

Sisu kokkuvõte.

August Sarap on aastate eest vaese popsipoisina kodukülalt välja rännanud ja pöördub nüüd tagasi elus edasi jõudnud väärilise mehena. Koduküla piduõhtul on ta tutvunud Vahevälja „kõrgemast soost“ talupreili Luisega, kes hellitab sellest tutvusest suuri lootusi. Need lootused näivad ka imeväärse õnnena täituvat, sest mõne päeva pärast saab Vahevälja peremees hra Sarapilt kirja, milles teatab, et sõidab neile külla, ja nimelt selleks, et säält kedagi jää-

davalt kaasa viia, kes ammu juba seisnud ta südames. Keegi aga pääle Sarapi ja Vahevälja sulase Villu ei aima, et kosja kavatsetakse sõita mitte upsakale peretütrele, vaid palju vähemtähtsale kasvandikust neiule Maalile. Kuna aga sulane Villem ise jälle silma on uhkele peretütrele pääle visanud, siis püüab see asja nii korraldada, et arusaamatuse ränk hoop oleks veelgi tulusam, et selle läbi peretütre kõrkust alla tahuda. Hoop antakse ka igakülgselt tulus. Ühel õhtul enne oodatava kosilase sõitu, ilmub tallu räbalates kerjusvanamees, kellele preili Luise halastamatult ust näitab ja oma iseloomu õige halvast küljest laseb paista. Kui siis kosilase saabudes selgub olukorra tõelik seisukord, ja veel, et too kerjus oli hra Sarap ise, on seisukord sama draagiline kui koomiline.

* * *

„Raudpääd“ on sisult tihe ja huvitav, kompositsioonilt hästi õnnestunud, sõnastuselt lopsakas-rahvapärane. Sellisena on nimetatud näidend igale lavale põnev-lõbusaks maiuspalaks.

* * *

Arvi Rahula

Metsmees

Näidend 2 vaatuses

Rahvapärane elulähedane ainek, huvitav ja usutav sündmustik on Arvi Rahula näidendele saavutanud kõikjal parima menu, nagu näiteks ta läbilöönum teos „Randvee ja Mäe“. Sedasama võime öelda ka ta värskeima uudistüki „Metsmehe“ kohta.

P. Kivistik

Lilled ja nõgesed

Naftamäng lauludega 2 vaatuses.

Pääle eelpool nimetatud näidendite
laenutab N. K.-L. „Draama“
veel järgmisi näidendeid:

Hundiarmuke

Draama 3 vaatuses

Kratt

Naljamäng 3 vaatuses

Ingel ja eesel

Satiir 4 vaatuses

Mäesalu ja § 4

Näidend 4 vaatuses

Sooääre isamaapäästjad

Komöödia 3 vaatuses

Knock-out

Komöödia 3 vaatuses

Revüüabielu

Naljamäng 4 vaatuses

Laanevälja karukütid

Näidend 4 vaatuses

Päikese tõusul

Näidend 4 vaatuses

„Päikese tõusul“ on ainevalikult sobiv isamaalisteks tähtpäevadeks. Elutõsisel draagilisel tagapõhjal areneb põnev sündmustik. Kus seda tükki mängitud, on see saavutanud väga hää menu.

Kas olete juba lavastanud

V. Lember'i

„Kratti“ ja „Ingelt ja eeselt“

Kui ei, siis ärge keelake oma publikumile tõsisemate näidendite vahepalana üht ülilõbusat naeruküllast õhtut. Sellisena on nimetatud lavatükid Teile eriti soovitatavad.

N. K.-L. „DRAAMA“

näidendite laenutamistingimused:

Registreeritud soliid seltsidele, organisatsioonidele, koolidele, jne. saadame raamatud tutvunemiseks ja mängimiseks välja ilma eeltagatiseta. Tellimuskiri peab aga olema varustatud seltsi pitsatimärgiga. Selle puudumisel vaja tellimuskirjal märkida tellija isiku täpne aadress, kusjuures isiklik tellija oma allkirjaga tõendab, et ta raamatute õigeaegse tagasisaatmise eest vastutab.

Tasuda tuleb kolme ja enamvaatusliste näidendite eest esietenduselt 5 kr., kordamistelt à 3 kr., kahevaatuslise esietenduselt 3,5 kr. ja kordamistelt à 2 kr. Kui ettekanne juhtub mõnesugusel eripõhjusel aineliselt äparduma, (halb ilm jne.) siis võidakse tasuda esietenduse eest % alusel, makstes õhtu üldsissetulekust 10%, kuid igal juhul mitte vähem kui 3,5 kr. Tasu tuleb kohe ühes raamatutega (kui viimaseid enam ei tarvitata) ära saata. Tutvunemiseks tellitud raamatute tarvitamisaeg on 3 nädalat ja mängukomplektidel 6 nädalat. Mängukomplekte saadetakse Teile tutvunemiseks korraga välja mitte üle kahe ja üksikeksemplare kuni 7. Soovitakse raamatuid ettenähtud ajast kauem enda käes pidada, tuleb teatada. Kui mängimiseks tellitud komplekt on tellija käes seisnud rohkem kui kolm nädalat väljasaate päevast arvatud, siis tuleb tasuda üks kr. juhul, kui tükk jääb mängimata. Raamatud, mis üle tähtaja enda käes on peetud, ilma, et nende kohta oleks ajapikendust soovitud, loetakse seadusevastaselt omandatuks.

Üldiselt püüab N. K.-L. „Draama“ Teile kõigiti vastutuleliku arusaamisega ja hääsoovliku suhtumisega teenistusvalmis olla.

Aadress:

Näidendite Kirjastus - Laenukogu
„DRAAMA“

Kuressaares, postkast nr. 12.

Segaeeskavaga piduõhtute korraldamisel tuntakse tihti-päale suurt vajadust lühiettekannete järele. Tõsisemasisulisi palasid ju leidub, ent lõbusaid teravmeelseid groteske on meil koondatud väljaandes ilmunud vähe. Sellega arvestades, ilmub lähemal ajal N. K.-L. „Draama“ kirjastusel „Grotesksed lühiettekanded lavadele“. Raamatud antakse müügile ja neid saab tarvitamiseks ka laenutada N. K.-L. „Draamalt“.

Katkend näidendist „Paradiisi mäss“

I vaatus.

Peep ja Lepp (tulevad kartlikud ringi vaadates maja tagant)

Lepp: Eks lähme siis tuppa, või lööd sa juba kartma?

Peep: Mis nüüd just kartma, aga pisut veider see asi ikka on.

Lepp: Ei ma hakka seda meest kartma ühtigi!

Peep: Tasa, tasa, katsume seda asja nii ääri-veeri ümbert-nurga pistmisi joonde ajada. Jaakob küll pani kohe kärts ja põmm Jehoovale jala taha, aga sellel on pisut tugevam seljatagune — terve leegion Mädaso kihelkonna vanu naisi, kui need meile pärast nagu erilased kaelavahele lendavad, siis pole mõnus. Räägime aga alandlikult, et see asi suureks lärmiks ei lähe. (Osutab ümbrusele). Tore olemine — eh! (Sihib võrkkügele). Selle hõljutise pääl juba mõnus leiba luusse lasta.

Lepp: Jah, millal meie patune kere nihukest riistapuud maida saab. Kui ette põrgus.

Peep: Eh — hee, ära looda! — säälu orgipoistel su kallal nokitsemist, kus sa säälmuud. . . (Osutab lamamistoolile). Ja et egas selle sindri päälgi ole kehva olla, — pane just paraja vinkli all täis kõht vastu päikest auduma.

Siirak: (Tuleb aiast. Tervitab mehi käega). Tere sõbrad! Palun istuge!

Peep: Istub pe'glikult ainu't teist nukkapidi toolile, ja kuna Siirak võtab teise aiatooli, jääb lamamistool Lepale.)

Siirak: On teil midagi südamel mulle rääkida?

Peep: Õhkab, nagu oleks ta mõtted kõigepühamal asjal). Oleks olnud jah — aga teap seda, on na pisut imelik asi.

Siirak: Mitte häbeneda ja karta armas sõber, sest kes kardab, jääb maha ja ta soovid ei saa kunagi täituda.

Peep: — Kuidas seda nüüd alustada — Mul, nagu isegi teate, naine ka teie usu liige, tõi mullu oma nime kirikuraamatust ära ja — hää küll, mul üks kama kõik mida ta usub või mida mitte, peaasi, et ta mind oma näaklemisega rahule jätaks.

Siirak: On teil oma koduses elus vastolusid?

Peep: Oma pere musta pesu nüüd maksab võõrapere õuele üles riputada, — aga tänu taevale, süüajani ikka kuidagi ilma kohtu ja politseita läbi oleme saanud.

Siirak: Kuidas!

Peep: Teil pole teda sellepärast ühtigi noomida. Saab aru, et ma kaebamas käinud, siis pärast seda paigutab kogu elamise-olemise teise kohta.

Siirak: Kurb, väga kurb! Saatan on tugev ja usklikke püüab ta eriti kiusata.

Peep: Ega ta jah — pole narravend. Kui sa ennast vähegi unustad, on ta kohe su kallal nokitsemas.

Siirak: Ma noomin teie abikaasat, püüan teha mis mu võimuses.

Peep: Ei, ei, — taeva pärast, seda mitte. See teeks asja kindlasti veel palju hullemaks. Haiget harjaslooma arstida, ehk vanat naist noomida, ei sest pole tulu. Muidu ärritab — läheb pahemaks.

Siirak: Mida siis teha — sellepärast te ometi mu juure tulite?

Peep: Ah ei, see tuli niisama jutuks. Ma tulin selle sealihasingi pärast vennahärra palvele — see oli meil viimane lihalõhn majas ja nüüd just kibe heinaaeg pääle kukkumas. Sügisel kui rohkem veristamist, tooks teile värskema tagasi.

Siirak: Kas teie abikaasa tõi selle siis ilma teie nõusolekuta, või koguni teile nimetamata?

Peep: Neh, ühel päeval oli see äkki kommi eest kadunud, ma pidin juba konstaabli juure minema, naaber aga rääkis, et oma vanamoor läind teisega nügades värvast välja ja tulnd siia poole. Siis oli mul aru käes.

Siirak: Jah, seda pole ma tõesti teadnud.

Peep: Arusaadav, kus te jõuate kõiki toojaid üle kuulata, et kas tõi ausal viisil, või näppas salaja. Pole ma ise ka sellepärast julgend naisega juttu teha, olen sest riist nii tüdind, et mõnikord kas või hüppa jökke!

Siirak: Oi, oi, oi! Kas teate ka teiste usklikkude õdede kohta midagi nii kurba?

Peep: Eks nad ole ühest sordist kõik, ja keda see nukits ei tahaks kiusata — kuid olgu parem prunt mu suu ees. Äkki jõuab mu viimnepäev liig nobedasti.

Elli: (Tuleb silmi peos hoides toast).

Siirak: (Läheb neiule vastu). Mis nüüd?

Elli: (Nuuksudes). Ei midagi! (Ära aiamajasse).

Siirak: (Läheb neiule järele).

Peep: Mis maja see neil?

Lepp: Lustus vist.

Peep: Aga vana kohe järele nagu mesilane. Võib-olla on ta ka sinu noort naist sääl sees trööstimas käind.

Lepp: Mulle pole see sugugi naljaasi! Võtsin naise, elasin aastat paar nagu ikka elatakse, nüüd naine kui peast segane, ööd läbi palvetab ja laulab, ühest tunnist rändab teise, üks vend tuleb, teine läheb — no on see siis elu.

Peep: Tean omast käest. Pole mu kõikud sest saadik enam kergitatud, kui Krööt õndsaks sai. Laupäeva õhtul

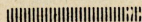
läks Tausule tundi, oli harilik inimene alles, pühapäeva hommikul tagasi tulles oli üle öö saand nii pühaks, et ainult tiivad veel puudusid. Sest ajast hakkas asi minema isevedu, kadus laualt või ja liha, üldse kõik mis kõlbas vendadele tahakambri viia — ja see siin (osutab majale) kõik niisama kommi eest kokku kantud. (Seab piipu). Sul säälseljasohva pääl päris õnnis pikutada?

Lepp: Pole viga. (Tõuseb üles). Katsu ka, võib-olla su oma eide linakangast tehtud.

Peep: (Istub Lepa kohale — vahetuvad)! Mõnus istumine jah! (Laskub mugavasse poosi). Kuramuse kontimööda tehtud, teeb kohe härrasmehe tundmise ja vaimulikud mõtted tulevad iseenesest pääle.

Lepp: Siin ta nuumab ennast rumala rahva kulul ja lõpuks pääseb veel paradiisi, igrames aga, nagu sina mina, rapi eluaeg tööd teha, näri silku leiba, lähme põrgutulesse.

Peep: (Imeb mõnuga piipu ja sülitab lirtsaka). Rumal asi jah! Krööt läheb mul pärast surma taeva kuld кандlega simmeldama, mind lüüakse põrgus tagurpidi raudorgi otsa. (Naerab mõkitades). Eh, ee — ei, see käib üle meele ja mõistuse! Sinu eit küll, vaikne tasane inimene, aga et minu va krõbe küljeluu — kas teda kergesti põrgussegi lastakse. Ta läheb mul igrapäevaga pöörasemaks.

Keeleuuendus.

(Väljavõte ilmuvast lühiettekannete kogust „Grotesksed lühiettekanded lavadele“.

V. a. daamid ja härrad!

Teie lahke lubaga julgen teie lõbusat meeleolu siinkohal häirida ühe väikese tõsisema vahepalaga, ühe lühikese referaadikesega keelelise küsimuse üle.

Teatavasti tehakse viimasel ajal tõhusat tööd meie pisu ajast ja arust maha jäänud emakeele parandamise kallal.

Nagu igral reformil on omad vastased, nii võime ka meie kurvastusega märkida, et meie emakeele reformid ei ole, tänu kõigile väiklastele vastastele, veel küllaldaselt ametlikku tunnustamist võitnud. Kas või näiteks „ü“ ja „y“ küsimus, ehk jälle üks väike näide lähemast minevikust, kui taheti võõrapärane sõna „kelner“ meie leksikonist välja rookida ja asetada seda „ümbariga“. Siis ei läinud see „ümbar“ läbi, vaid lükati vastaste poolt

ümber lihtsalt selle väiklase väitega, et ümbart võiks liiga kergesti moonutada „ämbriks“, — ümbar — ämber — tämber — liigne kõlaline kokkusattuvus neil kolmel sõnal. Ometi ei pea see väide paika, sest kuigi sõnad kõlalisel on lähedased, on nad oma tähenduselt niivõrd erinevad, et eksimust mõistetes pole karta. Üks on ikkagi ämber — tassimise, kandmise vahend, teine ümbar — tassija ja kandja. Peaks selge olema.

Vaadake, kui me nii väiklased oleme, siis jääb meie keel aastakümneteks selleksamaks mis ta on. Kui keegi reisib mitmeks aastaks välismaale ja tagasi pöördudes leiaks meie elu just seesama olevat, need samad hooned, needsamad liiklemisvahendid, kõik endine, siis see inimene leiab, et me oleme aja lasknud endast üle minna. Sootuks teise mulje saame, kui me tagasi saabudes oma kodulinnakest enam nagu ära ei taha tunda. Vannad näotud majalogud on lammutatud, tänavad laiendatud, nii et, meil on raske leida vajalikku kohta õiget teed. Kas poleks see rõõmustav ja kas poleks ka see rõõmustav, kui meie oma keele suudaksime arendada sellise tempoga et, . . . see võõrsilt tulija inimene ei taha esialgu oma kõrvi uskuda — vaid, nagu näidates uuele chitusele küsib, mis maja see on, et ta nii ka küsiks, mis keel see on. See on meie keeleteaduse tuline piüe, suurim igatsus, ja jääb vaid soovida, et meie publik nende üritustele ka oma poolt kaasa aitaks.

Sellepärast — lõhume maha oma keele, mitte üksi võõrapärased pärlid, vaid ka eestipärased, ent halva kõlaga sõnalogud, nagu see meie teatud keeleteaduse programmis juba aminu on seisnud. Üldise keeleuueenduse propaganda mõttes on mul siinkohal au teile esitada mõned ajaloodud uued sõnad, mis veel väiklase vastuseisu tõttu pole tunnustamist leidnud, kuid mis seda kõigiti vääriavad. Ärgu ehmatagu meid oma keele kaunistamisel mõningad raskused, näiteks, kui uus sõna on märksa pikem vanast. Peaasi, et sõna on ilus ja õigest tüvest tuletatud, s. t. mainib tegevust ja sündmustikku, oleks loogiliselt mõistetav, nagu me seda „ämberi“ ja „ümbari“ juures tähele panime, kus üks on tassimise vahend ja teine tassija. Neid põhimõtteid on ka järgmistele uute sõnade loomisel silmas peetud.

Esiteks leib ja kõik leivaga ühenduses olevad produktid kui tähtsamad ained meie igapäevases elus. Esitame teile sõnad seega järjekorras, algades teraviljaga — see oleks uuemas keeles:

„Põllu künni seemne külvi kasvand“. Pisut pikavõitu nagu oleks, kuid nii palju aega peab meil ikkagi olema, et oma emakeelt õieti välja rääkida.

Jahu oleks — „Põllu-künni-seemne-külvi-kasvandi-jahvand“ Ja leib „Põllu-künni-seemne-külvi-kasvandi-jahvandi-veesegandi-sõtkendi küpsend“, leivakooruke seega „Põllu-künni-seemne-külvi-jahvandi-veesegandi-hapendi-küpsendi kõrvend“.

Teiseks piim ja piimasaadused loogilises, plastilises uuemas keeles. Tutlevikus ei räägi me enam „piim“, vaid „Lehma lüpsend“. Rõõsk koor oleks „Lehma lüpsendi tõusend“. Hapukoor „Lehma lüpsendi tõusendi hapend, või „Lehma lüpsendi tõusendi hapendi peksendi paksend“, ja lõpuks vedelik, mis võitegemisel järele jääb, valge loksuv vedelik, nagu me seda petipiima all tunneme, saaks omale samuti loogilisemalt mõistetava ja plastilisema nime, „Lehma lüpsendi tõusendi hapendi peksendi paksendi loksend“.

Tellige N. K.-L. „Draamalt“ tutvunemiseks emplare!

*Käesolevaga teatan Teie lugup. lavajuhile,
et olen „Omateoste näidendite laenukogu“ üle
annud N. K.-L. „Draamale“.*

Vold. Lember.

Hankige enda raamatukogusse prak-
tilise väärtusega tehnilist kirjandust

Uudseid, odavaid ja häid ehitusviise

Ehitustehniline käsir. ehitustöölisete, majaomanikule ja põllumehele
Koostanud J. PÖGER ja E. KOOVIT

Sisus: Puubetoon. Uusi ahjutüüpe. Graniitkrohv. Mitmesu-
guseid ehitusviise ja nende eelarveid. Remontööd.
Vett sisselaskvate keldrite kindlustamine jne. Maalri-
tööde (õlivärvi ja mitmes. teiste värvidetööde) õpetus

Hind 50 senti

Raamatu hinna kirjastusele ärasaates (raamatukogu-
dele 40 senti), saadetakse raamat Teile kirjastuse
kulul koju kätte

1937 a. näitus messil said nimetatud raamatu
järele tehtud puubetooni proovid ja uuetüübilised
ahjumudelid a h i n n a t u d

Kirjastuse aadress: „**Tehnikaedo**“ Kuressaares
Tallinna tän. 12. Tel. 188.